

לאן הולכים המיליונים?

שה מאשר מתוך רצון לשמור על סודיות. כי נושא הדיונים היה בלתי-רגיל: סיכויי מדינת ישראל לשוב ולהצטרף לקיסרות הבריטית.

הרעיון של צירוף ישראל לחברה העמים הבריטי צץ ועלה עוד לפני שנתיים כאשר ראו בו חוגים מסויימים את הדרך היחידה לחילוף ישראל מבדידותה המדינית. אי-לם איש לא התחסם לחוגים אלה ברצינות ואיש לא נודעו כאשר קם ח"כ מאיר אד-גוב, לפני כשנה, העלה את ההצעה בפני מוסד מרכזי של מפא"י, טען: "זהו הצעד היחיד, אשר יוכל להקנות לישראל מעמד כלשהו בעולם המסובך של מלחמת-אזינו סובל מדינות קטנות-עצמאיות".

אולם חוסר היחס הרציני לא הרתיע את מצדדי ההצטרפות. אחד מהם, מנהיג מפא"י נודע, העביר מכתב פרטי לשגריר ישראל בלונדון, אליהו אילת, ביקש ממנו לחוות את דעתו על ההצעה. אילת השיב בניתיח ר-בממדים. הוא לא שלל את עצם כראייתה של ההצטרפות לקיסרות הבריטית, אך הטיל ספק בנכונותה של בריטניה לספק את ישראל אל חברה-עמית. בין השאר הסביר אילת כי כל בקשה מצד מדינה עצמאית ל-הצטרף לחברה-העמים הבריטי תהיה צעד חסרת-תקדים.

מדוע ירצו הבריטים? לחשובתי של אילת היתה השפעה הפוכה לחלוטין מזו שהוא ציפה לה: מצדדי ההצטרפות ראו בה אשור לעמדתם, טענו כי אפשר להתגבר על כל הקשיים המעשיים. הם התחילו להפעיל לחץ על שרת, נפגשו עם פקידים בכירים של משרד החוץ, ניהלו את-החיכומים ממור-שכים, לא יכלו להשיב רק על שאלה אחת: מדוע ירצו הבריטים לספק את ישראל ל-קיסרותם?

אולם השאלה התלויה ועומדת לא מגעה את הפיכת ההצטרפות לסעיף רשמי, אם כי כמסו, של מדיניות-החוץ הישראלית. גרם לכך משפט אחד ויחיד שנפלט מפיו של אבלין שאקבורו, עוזרו של ארון לענייני המרחב, בעת ביקורו בישראל.

כאשר ישב שאקבורו בארוחת-ערב חגי-גית לצידו של פקיד ישראלי בכיר, פתח הפקיד וסיפר לו בחינך כי הישראלי סול-חום לבריטים את כל פשעיהם וכי חוגים ישראליים מסויימים מעוניינים בצירופה של המדינה לחברה-העמים הבריטי. השיב שאק-בורו במלוא הרצינות: "יתכן שעניין זה אינו כל כך מנחך, כפי שהוא נראה לפי-עמם".

הפקיד הישראלי מסר את דברי שאקבורו לממונים עליו. שרת, אשר עמד תחת לחץ בלתי-רפוק, חדל להסס, הורה את לנציגי יש-ראל במדינות חברה-העמים הבריטי ובאז"ם למשש את הדופק בכל הנוגע לבעיית ה-הצטרפות.

הגישושים הישראליים בלונדון לא נשא-פרי. לעומת זאת זכו הדיפלומטים הישר-אליים באוסטרליה ובקנדה להצלחה מפ-תיעה: משרד-החוץ של שתי המדינות ציוו על נציגיהם בלונדון לבדוק את המצב הן-אצל המדינאים הבריטיים והן בלישכה ל-ענייני חברה-העמים. התשובות שנתקבלו ר-הועברו לידיעת הדיפלומטים הישראליים עצמו על הקושי האירגוני-משפטי של ה-בעייה, אך לא הביעו התנגדות לעצם ההצטר-פות. להיפך, בסקירה שהוצאה על-ידי משרד-החוץ האוסטרלי ונועדה להנחות את אנ-שי הסגל הדיפלומטי האוסטרלי נאמר: "אין ספק שפניו הסואץ מחייב הידוק יח-סים עם גורמים מסויימים בקפריסין...". חיפוש דרך להסדר ישראלי-ערבי, אשר יאפי-שר את הגברת הידודות עם הדמוקרטיה הישראלית הצעירה..."

תשובה מתומצנת. ככל שהתקדם פניו הסואץ, כן גברה ההתעניינות בבעייה גם בחוגים בריטיים. כאשר נקרא אילת לבוא לישראל, הופיע לפניו וועדת החוץ והביטחון של הכנסת, פנה אליו ח"כ מאיר אדגוב בשאלה לגייה על סוויי ההצטרפות. אילת השיב תשובה דיפלומטית-מפורפלת. תמצית התשובה: הדבר אינו מן הנמנע. באותו מעמד קבל אילת הוראות להזמין נציגים בריטיים — וביחוד צירי פרלמנט — לביקור בישראל, מתוך סגמה ליצור דעה-תקלה לק-ראת הרגע, בו תועלה בעיית ההצטרפות לדיון פומבי.

השגריר הישראלי עשה את מלאכתו בי-אמונה. כאשר נתכנסה, לפני זמן מה, וועד-דת ראשייה-המשלות של חברה-העמים הבריטי, נזונה, בין השאר, גם בעיית צירופה של ישראל. פרטי הדיון, שנערך בעת סעודה סגורה בדאגנינג סטריט מספר 10, לא נש-ארו בגור סוד: נציגי-ישראל גילו כי בראש

רבי ראשי הרצוג
כמו פקיד בדרגה ארבע

שגריר אבידר ואשתו
לא מזכיר-שלי-רחוק

מבקר המדינה מוזס
גם אופנוע ושש מכונות

השביעית התכוננו אלה מ-120 הח"כים שי-עודם מבקרים בירושלים, לפתוח בחיכוח התקציב בן 80 השעות, שיסתיים, קרוב-לחדאי, רק בערב פסח, בו מתחילה שנת-התקציב החדשה. לשם ניתוח התקציב המור-צע, בן 631.100.000 לירות, הוא צריב גם להכניסם בשתי חוברות כחולות וכרסניות, שהכילו ב-620 עמודיהן את הצעת התקציב ואת-הסברה.

כדי שהממשלה תהיה, כפי שסעיף 1, חוק-התקציב לשנת 1955/56 קובע, "רשאית להר-ציא בשנת הכספים המתחילה ביום ט' בניסן-חשט"ו (1 באפריל 1955)...סכום של 631.100.000 לירות" הוא צריב גם להכניסם את זאת היא ח-שבת לעשות בעזרת 125 מיליון לירות מס-ההכנסה, אותן היא מצפה לגבות על-ידי 1420 עובדי אגף מס-ההכנסה; 12.5 מיליון הבלו על הטבק; 8.5 מיליון הבלו על המשקאות ובין השאר גם 600 אלף הלירות דמי רשיונות נהיגה. אין האורח הישראלי היחיד המממן את-התקציב מדינתו. גם האורח הגרמני נתן את-חלקו — בשעור של 68.5 מיליון לירות-שילומים — והאמריקאי — בשיעור של 67.5 מיליון הענקות.

קטרי קיטור. הרבה יותר קל מלהכניס 631 מיליון לירות הוא להוציא אותן. לכך-ידאגו 46338 עובדי המדינה, המכתייעים לביצוע עבודתם גם ב-1393 מכונות ו-126 אופנועים.

הסכום הבודד הגדול ביותר יוצא על-משרד הבטחון (56 מיליון) ורק אחיו אחד-מסכום זה יוקצב למשרד הפיתוח (565 אלף). יותר מ-25 מיליון לירות מוצאות על-תש-לום רבית למלאת פנים וחוק; 6.7 מיליון על-רכבת ישראל בעלת 342 קילומטר המסילה בשימוש, עליהם מסיעים 75 קטרי קיטור ושלושה קטרי דיזל. 49 קרונות נוסעים ו-2434 קרונות משא.

סכום לא מבוטל אחר, שיוצא בשנת-התק-ציב הבאה: 50 מיליון לירות לתשלום חובות. **נהגים נשיאיים.** מעניינים הרבה יותר מהסכומים בעלי שש ושבע הספרות הם סעיפי אלפי הלירות כשלוש המכונות של נשיא המדינה, יצחק בן-צבי, שהחוקתן עולה 9500 לירות לשנה ושכרם השנתי של שני נהגייהן מגיע ל-5970 לירות.

לא וולה כל עיקר הקרן מייחודת העומ-דת לרשות ראש הממשלה: 10 אלפים ל-רות. אותו סכום עומד לרשותו של משה-שרת גם בתפקידו הממשלתי האחר, כשר-חוק. בעלי קרנות מייחודות אחרים (הרשאים להוציאן כראות עיניהם): נשיא המדינה (6500) ויזיר הכנסת, יוסף שפרינצק (3000). **תקליטים ותזים.** פרוטותיו של משלם-המסים הישראלי (הגרמני והאמריקאי) מושק-עות בכל זאת היטב ובחסכון. משרד ראש-הממשלה, למשל, החליט לצמצם את הויצ-אות ליום העצמאות — 36 אלף לירות בכל אחת מן השנתיים האחרונות ל-18 אלף לירות השנה.

כלא פחות חרוץ מתגלה קול ישראל, שיר-ציא הוצאה חר-פעמית של 7000 לירות על-תקליטים ותזים.

הענקות לעיויים. משרד הבריאות, בעל התקציב של 20 מיליון לירות אינו-מקפח רק על 4034 הרופאים, 938 רופאי השי-ניים ו-220 המילדות המצויים במדינה. תחת-השגחתו גם ששה בתי-חולים לחולי נפש (בבארי-עקב, בתיים, עכו, כפר שאול, נס-ציונה, מזרע), בהם מאושפזים 1600 חולים. השקעה בריאה אחרת הן 9000 הלירות לקורס למיילדות. סכום הקסן רק באלף ל-רות מן הסכום שגשרד הדתות הקציב 2.5 מ-המיליון הע מדים לרשותו, לשנת הרמב"ם-מסדות אחרים המתקיימים ממשרד הדתות: הרבנות הראשית שתקציבה מגיע ל-93 אלף לירות, מכסה, בין השאר, את משכורתו של הרב הראשי, יצחק אייזיק הלוי הרצוג, שהיא

• ח"כ ידוע שלא מבקר בירושלים זה-שנה וחצי, ח"כ מפא"י ותושב שדה-בוקר-דידי בן-גוריון.

כשל סקיד דרגה ארבע, קצת יותר מ-330 לירות לחודש.

סעימים אחרים בתקציב הדתות: 2500 לירות הענקות לעלוים, שיהיו זקוקים, ללא ספק, למי גודלה של הענקה מעולה זאת-ל-15 אלף הלירות המוקצבות כסיוע ל-12 צ-אות קבורה למחוסרי אמצעים.

מטענים מבוטחים. מסקרן מבל הוא-משרד החוץ, בעל תקציב של 10 מיליון לירות, בהן מ-חוקות חמש שגוריות יש-ראל (חשיננטון, פאריס, לונדון, מוסקבה, אוסבה), 23 צירויות, 5 קונסוליות כלליות ו-7 קונסוליות ר-1 קונסוליות כבוד.

נכבדה פחות היא מנה חלקי של כל אחד-מ-284 הוואטלים המייצגים את ישראל בי-עולם. שגרירה החדש של ישראל במוסקבה, אלוף יוסף אבידר, יצטרך, למשל, להסתפק בשתי מכונות, שמונה עוזרים ישראליים ושבעה עובדים מקיימים.

אך מובן שמשרד החוץ ישלם את כל-הוצאות נסיעתו ונסיעת בני בתו (אשתו, הסופרת ישינה צירנוביץ, ובתו הצעירה, דנה) למוסקבה, ויביל על חשבונו את מטעני של-אבידר, בתנאי שלא יעלה על 2000 קילוגרם וגם יבטח אותו עד 5000 לירות.

ואם האלוהי-הדיפלומט ירצה בכך יוכל לק-בל הקצבה לצידו אישי (בגדים כולו ל-1750 לירות. אחר הכל-אין אבידר מזכיר שלישי רחוק הנכאי למי-נימום של 500 לירות.

מענק ל-מילוא. המשרד השני בעושי-רו (יותר מ-36 מיליון), משרד החינוך וה-תרבות, מעניק 100 אלף לירות לשלושים-מסודות תרבות ואמנות. ביניהם: תיאטרון-הבימה, חוג חובבי המוסיקה בבארי-שבע ו-מועדון מילוא בתל-אביב.

חינוכית הרבה יותר וגם כדאית יותר היא-ההשקעה של 114 אלף לירות מצד משרד-החקלאות, בחינוך 175 תלמידים בבית-הספ-ל-ידידי בטכמורת.

אין זאת ההוצאה היחידה של משרד החקל-אות. הוא מוציא גם 1500 לירות למלחמה-בכלבת, 1300 לירות להדברת מחלות ועש-בר, 1000 לירות לפיקוח חריגני על הורעו-מלאכותיות ומחקר בבעיות רביה.

שופטים ושוטרים. גישה מסחרית מג-לה משרד המסחר והתעשייה. הוא מקציב-לא רק שמונה עובדים ו-26 אלף לירות ל-סיקור על היהלומים, אלא גם 3000 לירו-לקורסים ל-35 מורי דרך, שיעלה, עם סיוע-לימודיהם, את מספר מורי הדרך הרשמי-ל-171.

מספר הנוסל בכל זאת ממספר שוטרי-המשרדה — 6000 בסך הכל, שידוקקי, ל-הערכת התקציב, בשנה הבאה ל-6950 ז-ות-נעלים שלמות 18525 וזוגות נרביני-7725 חולצות קיץ ו-6950 עניבות (בשנת-600 פרטה האחת).

את מלאכת השוטרים יסיימו, משך השנ-הבאה, תשעה שופטים עליונים, 34 שופטי-מחוזים ו-52 שופטי השלום של המדינה.

שומרים במשמורת. 1861 משמחו-שכולות (מאלמנה בלי ילדים עד הורה או-בעל שלושה תומכים) מקבלות בממוצע: אלף לירות לשנה כל אחת. 900 הנכים מק-לים תגמול מ-93 לירות לחודש (50% נכו-עד 161 לירות לחודש (יותר מ-90%).

המדינה דואגת גם לשני זוגות נעלים או-טופדות לשנה (במחיר 45 לירות הזוג) ל-קטוע רגל ולהזנתם של כלבי הנחיה ל-16 עוזרי המלחמה (במחיר 17.5 לירות-חודש לכלב).

ל-17.5 לירות אלה, בדיוק כמו-1.066.000 הלירות המוצאות על הכנסת-חבריה, משיגה מבקר המדינה, ד"ר זיגפר-מוזס, הנוסל משכורת שנתי של 8500 ליר-ד"ר מוזס נעזר בעבודתו ב-309 עובדי-שש מכונות, אופנוע, שומרים כשלוש מ-מרות התקציב של 1.290.000 לירות. סכ-קסן למדי ביחס ל-631 המיליון שאת הוא-תן יצטרך ד"ר מוזס לבקר בשנה הבאה.